T.C. DANIŞTAY İDDK E. 2006/109 K. 2006/353 T. 4.5.2006

..İmar Bankası'ndan Karşılığı Olmayan Devlet İç Borçlanma Senedi Satın Alan Davacının zararl HK.

T.İmar Bankasına, Bankanın mevduat kabul etme izni kaldırılıp, faaliyeti sona erdirilmeden önce 20.3.2003 tarihinde Devlet İç Borçlanma Senet bedeli olarak 9.999,97 YTL yatıran davacı, Bankada ödediği bedelin karşılığı senedin olmadığını, aracı kuruluş yetkisi olmayan Bankanın açığa satış yaptığını öğrenmesi üzerine, adı geçen Bankanın açığa satış yapmasını engellemeyen, yeterli denetim yapmayan davalı idarelerin hizmeti kusurlu işlettikleri iddiasıyla Bankaya ödediği Devlet İç Borçlanma Senet bedelini tahsil edememesi nedeniyle uğradığı 9.999,97 YTL zararın tazmini istemiyle bu davayı açmıştır.

Bu haliyle dava, herhangi bir idari işlemden dolayı değil, davalı idarelerin T.İmar Bankasının karşılığı olmadığı halde açığa Devlet iç borçlanma senedi satışını engellememeleri, yeterli denetim yapmayıp, hareketsiz kalmaları, bir başka ifadeyle idari eylemleri nedeniyle açılmış bir tam yargı davasıdır. Zira yukarıda da ifade edildiği gibi, idarelerin denetim eksikliği veya hareketsizliği, idari eylem niteliğini taşımaktadır.

T.C. DANIŞTAY 6. DAİRE E. 2006/931 K. 2006/6661 T. 30.12.2006

…17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde oturdukları ev yıkılan, yakınlarını kaybeden davacılar, 1 inci derece deprem bölgesi olan yerin zeminin özelliklerine uygun yapılaşma şartları belirlenmeden imara açılması hk.

İdari işlemler, idari makam ve mercilerin idari faaliyet alanında idare hukuku çerçevesinde, tek taraflı irade açıklamasıyla hukuk aleminde sonuç doğuran kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tasarruflardır. İdarenin, temelinde bir idari karar veya işlem olmayan veya bir idari sözleşmeye dayanmayan her türlü faaliyeti (fizik alanında görülen iş, hareket, ameliye ve çalışmalar) veya hareketsiz kalması ise idari eylem olarak tanımlanmaktadır. İdari işlemlerin, hukuk aleminde değişiklik, yenilik doğuran irade açıklamaları olmalarına karşın, idari eylemler, sadece ilgililerin hak ve yetkilerini kullanmaları koşuluyla hukuki etki ve sonuç doğurmaktadırlar.

17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde oturdukları ev yıkılan, yakınlarını kaybeden davacılar, 1 inci derece deprem bölgesi olan yerin zeminin özelliklerine uygun yapılaşma şartları belirlenmeden imara açıldığını ve yıkılan eve yeterli araştırma ve inceleme yapılmaksızın inşaat ve iskan

ruhsatı verildiğini, davalı idarelerin imara açılan yörede hiçbir önlem almayıp, hareketsiz kaldıklarını, üzerlerine düşen denetim görevlerini yerine getirmediklerini, idarelerin üstlendikleri hizmeti kusurlu işlettiklerini, uğradıkları zararın mücbir sebep olan depremden değil, idarelerin hizmet kusurundan kaynaklandığını öne sürerek, maddi ve manevi zararlarının tazminini istemektedirler.

Görülmekte olan tam yargı davası, iki ayrı kategoride toplanması mümkün olan idari tasarruflar nedeniyle açılmış bulunmaktadır. Tam yargı davasının açılmasına neden olarak gösterilen yörenin imara açılması, yıkılan eve inşaat ve iskan ruhsatı verilmesi şeklindeki idari tasarruflar, ısrar kararında da ifade edildiği gibi yetkili idari makamların tek taraflı irade açıklamasıyla sonuç doğuran kesin ve yürütülmesi zorunlu idari işlem niteliğini taşımaktadır. Buna karşılık görülen davanın açılmasına neden olarak gösterilen davalı idarelerin üstlendikleri önlem alma ve denetim görevlerini yerine getirmeyip hareketsiz kalmaları şeklindeki idari tasarrufların ise, hukuk aleminde değişiklik, yenilik doğurmayı amaçlayan bir irade açıklamasına dayanmamaları nedeniyle idari işlem olarak nitelendirilmesine olanak olmayıp; idari eylem olduklarının kabulü gerekmektedir.

T.C. DANIŞTAY 10. DAİRE E. 2007/4437 K. 2010/1839 T. 9.3.2010

"yerel bir gazetede yayımlanan köşe yazısının kurumun ilan panosunda asılması hk."

Dosyanın incelenmesinden, davacı hakkında, yerel bir gazetede 22.9.2005 tarihinde yayımlanan köşe yazısının, 26.9.2005 ve 30.9.2005 tarihleri arasında kurumla ilgili haber olarak kurumun ilan panosunda asıldığı; davacının söz konusu köşe yazısının yalan ve iftiradan ibaret olduğu, çalışma hayatını olumsuz etkilediği, ailesinin ve kendisinin onurlu yaşama hakkını zedelediği, arkadaşları ve toplum nezdinde kendisini küçük düşürdüğü, bu nedenle bu şekilde yalan ve iftiralarla dolu, sadece hakaret içeren yazının, kurumla ilgili olarak basında çıkan ve haber değeri olan yazıların asıldığı panoya asılması olayı hakkında idare tarafından soruşturma açılması ve gerçeğe aykırı yazının asıldığı gibi soruşturma sonucunun da ilan panosunda asılarak duyurulması istemiyle 24.8.2006 tarihinde idareye başvurduğu; bu başvuru üzerine idarece altmış gün içinde işlem yapılmaması sonucunda, gazetede yayımlanan köşe yazısının ilan panosunda asılması nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü zararın tazmini istemiyle 20.12.2006 tarihinde dava açtığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, yukarıda söz edildiği gibi, öncelikle davacının uğradığını ileri sürdüğü zararın idari eylemden mi yoksa idarenin işleminden mi

kaynaklandığının belirlenmesi gerekmektedir. Davacı hakkında gazetede yayınlanan köşe yazısının, kurumun ilan panosuna asılması idari bir işlem olmakla birlikte, söz konusu haberin ilan panosunda beş gün asılı tutulmasının idari bir eylem olduğu ve zararın idari işlem ile birlikte idari eylemden kaynaklandığı kuşkusuzdur.

Bu durumda, idari işlem, sonrasında idari bir eyleme dönüştüğünden, davacı hakkında gazetede yayımlanan köşe yazısının, kurumun panosunda ilan edilmesi eyleminden doğan zararın tazmini istemiyle açılan davada, 2577 sayılı Yasanın 13. maddesinde öngörülen sürenin esas alınması gerekmektedir.

T.C. DANIŞTAY 10. DAİRE E. 2006/237 K. 2008/172 T. 25.1.2008

"av yasağı kararı sonucu zarar hk."

Dosyanın incelenmesinden; davacı, 30.7.2004 tarihinde büyükbaş hayvanlarına saldıran ayıların davalı idarece avlanmasının yasaklanmış olması nedeniyle tüfeğiyle vuramadığını, sadece havaya ateş ederek korkutup kaçırmaya çalıştığını, bu arada da üç ayının saldırısı sonucunda altı adet büyükbaş hayvanından birinin parçalanarak öldürüldüğünü, üç tanesinin de yaralandığını belirterek uğradığı ileri sürülen toplam 5.500 YTL maddi ve manevi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle davayı açmıştır.

Görüldüğü üzere, ayıların saldırması ve bu hayvanların avlanmasının idarece yasaklanmış olması nedeniyle, davacının tüfeğiyle vuramaması sonucu zararın oluşmasında her hangi bir idari eylem bulunmamakta; zarar idari işlem olan av yasağı kararından ve bu kararın icrasından doğmaktadır.

Bu durumda, 2577 sayılı Yasanın 12. maddesi kapsamında bulunan uyuşmazlıkta, anılan Yasanın 13. maddesinde idari eylemden doğan zararlar için öngörülen idareye başvurma şartının aranmaması gerektiğinden,' İdare Mahkemesince merciine tevdi kararı verilmesine ilişkin temyize konu mahkeme kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

T.C. DANIŞTAY 10. DAİRE E. 2007/4203 K. 2010/8279 T. 20.10.2010

"kıyafeti dolayısıyla belediye binasına girişe izin verilmemesi hk.

Dosyanın incelenmesinden, davacının eşine ait işyerinin emlak ve çevre temizlik vergisini ödemek amacıyla davalı belediye gittiği, ancak kıyafeti nedeniyle kimlik tespitinin yapılamadığı ifade edilerek belediye binasına alınmaması yolundaki işlemin davacı tarafından Mazlum-Der İstanbul Şubesine intikal ettirildiği, adı geçen derneğin davacı adına yapmış olduğu

başvuruda, bu işlemin hukuki dayanağının açıklanmasının ve bu işlemin geri alınmasının davalı belediyeden istendiği, kimlik tespitinin yapılamaması nedeniyle davacının (başvurucunun) binaya alınmadığının 1.6.2006 tarihli işlemle derneğe bildirildiği, 5.6.2006 tarihinde kimlik tespitine yönelik her türlü arama ve kontrol isteminin gereğinin yerine getirileceği kabul edilmesine karşın davacının belediye binasına alınmadığı belirtilerek yapılan işlemin geri alınması istemiyle 8.6.2006 tarihinde dernek tarafından davacı adına yeniden davalı belediyeye başvurulduğu, 11.7.2006 tarihli dava konusu belediye işlemi ile davacının kimlik tespitinin yapılamaması nedeniyle belediye binası içine alınmadığı cevabının adı geçen derneğe bildirildiği, en son 14.8.2006 tarihinde binaya girmek için bizzat davacı tarafından yapılan başvurunun, aynı nedenle reddi yolunda tesis edilen 18.8.2006 tarihli işlemin davacıya bildirilmesi üzerine görülmekte bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan maddi olaya göre, davacının kimlik tespitinin yapılamaması veya güvenlik ve benzeri bir sebeple belediye/kamu binasına alınmaması, bir başka ifadeyle davacının belediye binasına girmesine izin verilmemesi yolunda tesis edilen işlemin, bir idari işlem olduğu görülmektedir. Bu işlemin, idari makam ve mercilerin, idari faaliyetlerin yürütülmesine yönelik olarak idare hukuku ilke ve kuralları çerçevesinde, tek taraflı irade beyanıyla hukuk yaşamında/düzeninde etki ve sonuçlarını doğuran, iptal davasına konu olabilecek nitelikte kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olduğu hususunda bir duraksama bulunmamaktadır.

Bu durumda, davacının belediye binasına girmesine izin vermeyen davalı idare işlemini, idari eylem olarak nitelendirilmek ve idari eylemlerin iptal davasına konu olamayacağını belirtmek suretiyle davanın incelenmeksizin reddi yolunda verilen mahkeme kararının bu kısmında hukuki isabet görülmemektedir.